

חברת

לזמרי ש"ם

לחיזוק לימוד
הדף היומי

בס"ד

טעימה שבועית בלימוד הדף היומי

חושך גאורדי, מהנאמז כפרלא גבונה

השואל תפילין מחבירו האם מותר לשנות מידת הקשר?

תפילין מאימתי מברך... משעת הנחה ועד שעת קשירה מנחות לה:

בתוספות (ד"ה משעת) הביאו מחלוקת רבינו אליהו ור"ת, לשיטת רבינו אליהו חייבים לקשור כל יום מחדש הקשר של התפילין, אבל לר"ת אין מצוה כלל לקשור כל יום הקשר מחדש, והביא ראיה מכך שקשר התפילין נחשב קשר של קיימא ואסור לקשרו בשבת, והרי אם החיוב לקשרו כל יום מחדש אין זה קשר של קיימא, ולדעת רבינו אליהו אכן אין זה קשר של קיימא.

בשו"ת "אבני נזר" (או"ח סי' קפג אות ה) מחדש, שלפי מה שאנו נוקטים כדעת ר"ת, נמצא דהקשר של התפילין חייב להיות של קיימא, ולכן מי שמניח התפילין של חבירו ומשנה את הקשר לזמן קצר כדי להתאימו למידת ראשו אינו עושה כראוי, מכיון שהבעלים ישנו שוב הקשר לפי מדת ראשם, ומסיים שמצוה לפרסם הדבר.

אמנם תלמידו של האבני נזר בשו"ת "ארץ צבי" (ח"א סי' ז) כתב ליישב מנהג העולם בזה עפ"י מה שדייק מתשובה אחרת של האבני נזר (או"ח סי' קפ אות י) שאינו פוסל את הקשר אלא אם בדעתו להתיר הקשר בו ביום לאחר שיניחם, אבל אם בדעתו להתירו רק למחר הוי קשר של קיימא כיון שכל יום הוא מצוה בפני עצמה. וא"כ יש עצה שישאלו התפילין רק לאחר שהבעלים כבר התפללו והניחו תפילין ולא ישנו את הקשר עד למחר.

ובסוף דבריו כתב בארץ צבי, ששמע שבנו של האבני נזר בעל ה"שם משמואל" נשאל על פסק זה שהוא נגד מנהג העולם והשיב שלא פסל האבני נזר אלא באופן שמתיר את הקשר לגמרי וקושרו מחדש, אך מנהג העולם הוא רק לקצר ולהאריך הקשר, ובאופן כזה אין זה נחשב לביטול הקשר ומותר אף לדעת האבני נזר.